



**Hankasalmen lukio**

**OPINTO-OPAS**

**lukuvuosi 2024-2025**

## Sisällysluettelo

LUKUVUODEN 2024-2025 AIKATAULUT .....	5
Jaksot .....	5
Koeviikot .....	5
Ylioppilaskokeet .....	5
Opiskelupäivän aikataulu .....	5
OPETTAJAT JA MUU HENKILÖSTÖ .....	6
Ryhmänohjaajat .....	6
Aineenopettajat .....	6
Muu henkilökunta .....	7
LUKIOMME KÄYTÄNTEITÄ .....	8
Järjestyssäännöt .....	8
Wilma .....	8
Poissaolot .....	8
MPASSid .....	9
Kanslia .....	9
Kouluateria .....	9
Koulukuljetus .....	10
Kannettava tietokone .....	10
Oppimateriaalit .....	10
Tapaturmat ja vakuutukset .....	10
Opintotuki .....	10
Esineiden säilyttäminen ja löytötavarat .....	10
Opiskelijakunta .....	11
Opiskelijakunnan huone .....	11
Tutortoiminta .....	11
Koulusta eroaminen .....	11
KENEN PUOLEEN KÄÄNTYÄ? .....	12
OPISKELU HANKASALMEN LUKIOSSA .....	13
Lukio-opiskelun suoritusohjeet .....	13
Opinnoissa eteneminen .....	13
Opintojaksovalintojen ja työjärjestyksen teko .....	13
Jakson suorittaminen itsenäisesti .....	13
Toimintaohje itsenäisen suorituksen anomiseksi .....	14
Opetussuunnitelma .....	14
Opintojen rakenne .....	14
Henkilökohtainen opintosuunnitelma .....	14

Opiskeluvinkkejä .....	15
ARVIOINTI.....	16
Opintojakson arviointi .....	16
Vaihto pitkästä oppimäärästä lyhempään .....	17
Oppiaineen oppimäärän arviointi .....	18
Suoritusmerkintä .....	18
Osaamisen tunnustaminen.....	18
OHJAUS JA TUKEA.....	19
Opinto-ohjaus.....	19
Pääpointti-hanke .....	19
OPISKELUHUOLTO.....	20
Kuraattori .....	20
Terveystieteiden opettaja.....	20
Lääkäripalvelut.....	21
Koulupsykologi.....	21
Hammashuolto.....	21
Tukea ja apua tarjoavat myös .....	21
LUKION JUHLAT JA TAPAHTUMAT .....	22
Potkiaiset .....	22
Penkkarit.....	22
Abiristeily.....	22
Vanhojen tanssit.....	22
Ylioppilasjuhla .....	22
Muut tapahtumat .....	22



**Tervetuloa oppimaan ja viihtymään!**

## TERVETULOA HANKASALMEN LUKIOON!

Hankasalmen lukio on vireä pieni lukio, jossa on yleis- ja suunnistuslinja. Lukiossamme opiskelee noin 80 lukiolaista lukuvuonna 2024-2025. Lukio toimii samassa koulurakennuksessa Kuu-hankaveden yhtenäiskoulun kanssa. Yhtenäiskoulussa työskentelee noin 35 opettajaa ja muuta henkilökuntaa 15.

Lukiomme toimii syksyllä 2020 käyttöön otetussa koulukeskuksessa. Tilat ja opetusvälineistö vastaavat nykyaikaisen oppimis- ja kasvuympäristön tarpeisiin: tarjoamme opiskelijoillemme mahdollisuuden oppimisen iloon, yhdessä oppimiseen sekä kasvuun itseohjautuviksi oppijoiksi. Myönteinen asenne oppimiseen luo perustaa tulevaisuuden taidoille ja elinikäiselle oppimiselle. Lukiomme on oppiva yhteisö, jossa edistetään kestävästä elämäntapaa ja hyvän tulevaisuuden edellytyksiä. Opiskelijoita rohkaistetaan toimimaan oikeudenmukaisen ja kestävästä tulevaisuuden puolesta.

Yhteisömme vuorovaikutuksessa korostuvat avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus. Kiusaamista, häirintää, väkivaltaa, rasismia ja syrjintää ei hyväksytä vaan niitä ennaltaehkäistään ja niihin puututaan. Lukiossamme arvostetaan katsomuksellista, kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta.

Lukiossamme sinulla on mahdollisuus hankkia vankka tiedollinen, taidollinen ja sosiaalinen pohja tulevaisuuttasi varten. Suunnittelemalla hyvin lukio-opintojasi voit painottaa opiskeluasi haluamiisi suuntiin ja kulkea omaa polkuasi kohti jatko-opintoja ja tulevaisuutta. Jotta opinnot sujuvat, on hyvä sisäistää, että lukiossa opiskelijalta odotetaan vastuunottamista omista opiskeluista. Käytännössä se tarkoittaa esimerkiksi sovittujen asioiden hoitamista ajallaan, läksyjen tekemistä sekä omasta ja muiden viihtyvyydestä huolehtimista. Vastuun kantaminen keventää opinnoista koituvaa stressiä ja tekee lukio-opiskelusta mielekkäämmän, vaikka se toisinaan voi tuntua työläältä.

Tämä opinto-opas perehdyttää lukiossa opiskeluun ja käytänteisiin. Tarvitset opasta koko lukio-opintojesi ajan. Wilmaa käytämme päivittäiseen viestintään, joten sitä kannattaa seurata. Laajennetun oppivelvollisuuden maksuttomuudesta ja omavastuukysymyksistä löydät tietoa osoitteesta:

<https://minedu.fi/kysymyksiä-ja-vastauksia-oppivelvollisuudesta>.

**Hyvä ensimmäisen vuosiluokan opiskelija, aloitusvaiheessa sinulla on paljon uutta hahmotettavaa.**

**Älä murehdi yksin vaan kysy neuvoa!**

**Apua saat opettajilta, rehtoreilta, koulusihteeriltä ja tutoreilta.**

# LUKUVUODEN 2024-2025 AIKATAULUT

Lukuvuosi 2024–2025 alkaa Hankasalmen lukiossa 7.8.2024 klo 8.45.

## SYYSLUKUKAUSI 7.8.-20.12.24

- syysloma 14.–18.10.24 (vko 24)
- joululoma 21.12.24–6.1.25

## KEVÄTLUKUKAUSI 7.1.-31.5.25

- talviloma 24.-28.2.25 (vko 9)
- vapaapäivä pe 2.5.25

## Jaksot

1. jakso	07.08.2024–20.09.2024
2. jakso	30.09.2024–18.11.2024
3. jakso	26.11.2024–23.01.2025
4. jakso	31.01.2025–21.03.2025
5. jakso	31.03.2025–22.05.2025

## Koeviikot

1. koeviikko	23.09.2024–27.09.2024
2. koeviikko	19.11.2024–25.11.2024
3. koeviikko	24.01.2025–30.01.2025
4. koeviikko	24.03.2024–28.03.2025
5. koeviikko	23.05.2025–30.05.2025

Uusintakokeet ja hyväksytyjen arvosanojen korotuskoepäivät näet Wilman tiedotteesta uuden lukuvuoden alettua elokuussa.

## Ylioppilaskokeet

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/koepaivat/syksyn-2024-koepaivat>  
<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/koepaivat/kevaan-2025-koepaivat>

## Opiskelupäivän aikataulu

1. tunti	8.45–10.00
2. tunti	10.15–11.30
ruokailu	11.30–12.00
3. tunti	12.00–13.15
4. tunti	13.30–14.45
5. tunti	15.00–16.15

Oppituntien kesto on 75 min. Tunnit sijoittuvat yleensä aikavälille 8.45–14.45. Klo 15 alkavat tunnit ovat useimmiten valinnaisaineita, liikuntaa sekä suunnistuslinjan tunteja. Niistä lisätietoa saat suunnistusvalmentaja Tero Föhriltä ja liikunnanopettaja Juha Kilpilammelta.

## OPETTAJAT JA MUU HENKILÖSTÖ

Ryhmänohjaajat	Ryhmä
Merikanto Anne	1A
Syrjälä Elina	2A
Woerner Arja	3A
Nevalainen Terttu	4A

Aineenopettajat	Oppiaine
Erkkilä Tarja	musiikki, psykologia
Föhr Tero	suunnistusvalmentaja, 044 5196 960
Ikonen Mikko	historia ja yhteiskuntaoppi
Kilpilampi Juha	liikunta, 040 193 3526
Liimatainen Marina	englanti, ranska
Merikanto Anne	äidinkieli ja kirjallisuus, ev.-lut. uskonto, elämäntieto, tutorohjaus
Virve Mörsky	opinto-ohjaus, 040 1939 808
Nevalainen Terttu	rehtori, lukion erityisopetus, 0400 746 822
Nykänen Merja	kuvataide
Saarela Ville	filosofia
Syrjälä Elina	fysiikka, kemia, lyhyt matematiikka
Valtonen Kosti	biologia, maantiede, terveystieto
Vähäyylkkä Lotta	ruotsi, saksa, opiskelijakunnan ohjaus
Woerner Arja	fysiikka, pitkä matematiikka

<b>Muu henkilökunta</b>		
rehtori, erityisopettaja	Terttu Nevalainen	0400 746 822
vs. apulaisrehtori	Heli Ikonen (1.8.24-30.6.25)	040 8420 871
koulusihteeri	Suvi Nemtsinkoff	050 3198 169
opinto-ohjaaja	Virve Mörsky	040 1939 808
suunnistusvalmentaja	Tero Föhr	044 5196 960
terveydenhoitaja	Johanna Liimatainen	040 5714 803
kuraattori	Paula Lehmonen	050 5627 247
psykologi	Marika Rantanen	040 5714 796
koulukeskuksen keittiö	Riikka Kuronen	040 5875 212
kiinteistöhoito	Hannu Häkkinen	0400 798 873
sivistystoimenjohtaja	Eila Laulajainen-Malkki	040 5368 453
kunnan koulutoimisto	Pirjo Pietiläinen	050 3198 185

## Hankasalmen lukio

Postiosoite Kirkkotie 7, 41520 Hankasalmi

Verkossa [Hankasalmen lukio | Hankasalmen kunta \(hankasalmi.fi\)](https://www.hankasalmi.fi)

Sähköposti [etunimi.sukunimi@hankasalmi.fi](mailto:etunimi.sukunimi@hankasalmi.fi)

johanna.liimatainen2@hyvaks.fi

paula.lehmonen@hyvaks.fi

marika.rantanen@hyvaks.fi



@hankasalmenlukio

Tutustu Hankasalmen lukioon myös osoitteessa [https://www.youtube.com/watch?v=EGP\\_ZhGXYI0](https://www.youtube.com/watch?v=EGP_ZhGXYI0)

# LUKIOMME KÄYTÄNTEITÄ

## Järjestyssäännöt

1. Toimin niin, että kaikki tuntevat olonsa turvalliseksi. En aiheuta vaaraa tai vahinkoa enkä kiusaa ketään.
2. Noudatan hyviä tapoja ja käytän asiallista kieltä. Annan kaikille työrauhan.
3. Käsittelen koulun omaisuutta vastuullisesti ja annettujen ohjeiden mukaisesti.
4. En tupakoi tai esiinny päihteiden alaisena enkä tuo päihteitä lukioon. Koulumme on päihteen ja savuton.
5. Saavun oppitunneille ajoissa, minulla on opiskeluvälineet mukana ja kotitehtävät tehtyinä.
6. Laitan mobiililaitteeni äänettömälle oppitunnille saavuttaessa ja säilytän mobiililaitetta reppussa/laukussa oppitunnin aikana.
7. En käytä älylaitteita ruokailuissa enkä ruokalassa.
8. Toimin opinnoissani rehellisesti: en plagioi, en lunttaa tai toimi muuten vilpillisesti.
9. En ole poissa koulusta ilman pätevää syytä. Selvitän poissaoloni koulun ohjeiden mukaisesti.

Nämä järjestyssäännöt ovat voimassa kouluaikana, joksi katsotaan **työjärjestyksen mukainen koulupäivä sekä työsuunnitelman mukainen koulun ulkopuolinen toiminta**. Jos opiskelija toimii järjestyssääntöjen tai henkilökunnan ohjeiden vastaisesti, siitä voidaan rangaista [lukiolain 41 §](#) mukaan. Järjestyssäännöt on laadittu yhteistyössä opiskelijoiden, opettajien ja huoltajien kanssa ja ne on vahvistettu sivistyslautakunnassa 20.1.2015 9 §. Järjestyssäännöt ja niitä tarkentavat koulun käytänteet käsitellään opiskelijoiden kanssa joka lukuvuoden alussa. Tarvittaessa rehtorilla on oikeus tarkentaa ja soveltaa näitä järjestyssääntöjä.

**Tupakointikielto koulussa ja koulun alueella koskee kaikenikäisiä ja kaikkina vuorokauden aikoina!** (Tupakkalain muutos 698/201, 12 §) Kielto on todettu järjestyssäännöissä. Myös monitoimitalon piha-alue kuuluu kiellon piiriin, koska käyttäjinä on koululaisia ja alle 18-vuotiaita. Rikheet ilmoitamme poliisille ja alle 18-vuotiaiden osalta otamme yhteyttä huoltajaan.

## Wilma

Wilma on jatkuvassa käytössä oleva työväline. Siellä anotaan ja kuitataan poissaolot, valitaan opintojaksot, ilmoittaudutaan uusintakokeisiin ja yo-kokeisiin. Tunnuksat saat kansliasta. **Wilmaa on syytä seurata päivittäin**, sillä opettajat ja rehtori laittavat pikaviesteillä ilmoituksia. Myös huoltajat saavat Wilma-oikeudet. Huoltajien oikeudet säilyvät vaikka opiskelija täyttää 18 vuotta, ellei täysi-ikäistynyt opiskelija itse käy kansliasta pyytämässä oikeuksien poistamista.

## Poissaolot

Opiskelijan velvollisuus on osallistua opetukseen. **Poissaoloon on aina pyydettävä lupa etukäteen**. Asiattomia poissaoloja ei hyväksytä. Kaikki poissaolot on selvitettävä välittömästi ja oma-aloitteisesti. Selvitykset tehdään Wilmassa. Jakson selvittämättömät poissaolot tuottavat opintojakson arvosanaksi I:n, joka korvataan numerolla vasta poissaoloselvitysten tekemisen jälkeen. Alaikäisiltä vaaditaan huoltajan, terveydenhoitajan tai muun viranomaisen todis-



tus. Täysi-ikäiseltä vaaditaan terveydenhoitajan tai muun viranomaisen todistus oman selvi-tyksen lisäksi.

Opintojakson suorittamisessa oleellinen osa on tuntityöskentelyllä, joten runsaat poissaolot vaikuttavat opintojakson arviointiin. Mikäli opiskelijalle tulee yhden jakson aikana **viisi selvittämätöntä poissaoloa**, opettaja ottaa yhteyttä huoltajaan ja asiaa tarkistetaan yhdessä. Mikäli poissaolot ilman selkeää syytä jatkuvat ja niitä tulee yli kymmenen tuntia, ryhmänohjaaja ottaa asian monialaisen opiskelijahuoltoryhmän käsiteltäväksi. Jos huoli herää opiskelijasta liittyen mm. opinnoissa etenemiseen/jaksamiseen, oppilasta ohjataan eteenpäin oppilashuollollisiin palveluihin. Tarvittaessa järjestetään monialainen opiskelijahuoltoryhmä.

**Enintään viiden päivän poissaolon myöntää perustellusta syystä ryhmänohjaaja. Pitdemmät poissaololuvat myöntää rehtori.** Lupaa poissaoloon haetaan Wilman poissaolomakkeen kautta. Yhden oppitunnin poissaolon voi myöntää ryhmänohjaaja tai opintojakson opettaja. Milloin lupaa ei ole voitu ennakolta pyytää, on poissaolosta ilmoitettava ryhmänohjaajalle välittömästi. Myös koulun tapahtumien järjestämisestä aiheutuvaan poissaoloon on pyydettävä lupa opintojakson opettajalta etukäteen.

Autokoulun ajotutkinto ja liukkaan kelin ajotunti ovat hyväksyttäviä poissaoloja, mutta niihinkin on pyydettävä lupa etukäteen. Autokoulun teoria- ja ajotunnit on pyrittävä suunnittelemaan oppituntien ulkopuoliselle ajalle, tai jos se ei ole mahdollista, niin siten, että poissaolot eivät kerry saman oppiaineen tunneille.

Poissaoloksi ei lasketa esim. osallistumista opiskelijakunnan kokouksiin, koulun juhlien harjoituksiin ja koulun suunnistusleireille. Poissaoloon lasketaan esim. autokoulutunnit, yksityisasiat, sairastamiset ja seurojen leirit. Mikäli opiskelija saapuu oppitunnille yli 15 min myöhässä, merkitään koko tunti poissaoloksi (ei koske opiskelijakunta- ja tutortoiminnasta tai koulun juhlaharjoituksista johtuvia poissaoloja). Bussiin lähtö kesken oppitunnin ei ole hyväksyttävä syy poissaoloon.

## MPASSid

Kunnassa on käytössä Opetushallituksen tarjoaman tunnistuksenvälityspalvelun MPASSid. Sen avulla opiskelija kirjautuu kaikkiin sähköisiin materiaaleihin etunimi.sukunimi@hankasalmi.fi -tunnuksilla.

## Kanslia

Kanslia on asiointia varten avoinna ma-pe klo 8.30-11.15 ja klo 12.00-13.30. Näistä ajoista voidaan poiketa, mikäli asia on erityisen kiireinen eikä asiointi onnistu aukioloaikoina.

## Kouluateria

Koulu tarjoaa yhden maksuttoman lämpimän aterian koulupäivinä klo 11.30 -12.00. Opiskelijan on itse ilmoitettava kirjallisesti erityisruokavaliosta koulukeittiölle.

## Koulukuljetus

Opiskelijat, joiden koulumatka on 7 km tai yli, saavat halutessaan ilmaisen koulukuljetuksen. Lisää tietoa saat kansliasta.

## Kannettava tietokone

Jokainen lukiolainen saa lukio-opiskelunsa ajaksi käyttöönsä Hankasalmen kunnan omistaman tietokoneen. Opiskelija on vastuussa koneen kunnosta ja korvausvelvollinen koneen rikkoutuessa. Omavastuu on 150 €. **Laitteiston vahingoittumisesta tai katoamisesta tulee ilmoittaa viipymättä koulun rehtorille 014 2671 235.**

Mikäli Hankasalmen kunnalle aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia opintojen alussa allekirjoitetun sopimuksen vastaisen käytön seurauksena, vastaa koneen vastaanottanut henkilö näistä kustannuksista. Koneen voi halutessaan lunastaa lukio-opintojen päättyessä maksamalla lukiolle sivistyslautakunnan määräämän taksan mukaisesti. Tarkemmat tiedot löytyvät koneen mukana allekirjoitetusta saaduista sopimuksesta. Koneen päivityksen hoitaa kunnan ICT-henkilö. Päivityksen halutessasi vie kone kansliaan, mukana tieto haluamastasi päivityksestä.

## Oppimateriaalit

Oppivelvollisuuden laajentamisen ansiosta oppikirjat ja muut oppimateriaalit ovat tällä hetkellä opiskelijalle maksuttomia ja lukio hankkii ne. Opiskelija on vastuussa kirjojen kunnosta käytön ajan, ja mikäli kirja vahingoittuu, opiskelija on korvausvelvollinen. Ks. <https://minedu.fi/kysymyksiä-ja-vastauksia-oppivelvollisuudesta>.

Aineopiskelijoiden (muista lukioista laajennetun oppivelvollisuuden piirissä oleville, tietyille jaksoille ja kursseille tulevien lukion opiskelijoiden) oppimateriaalikuista on sovittava opetuksen järjestäjien kesken ennen aineopiskelijan opintojen alkamista.

## Tapaturmat ja vakuutukset

Hankasalmen kunta on vakuuttanut opiskelijat koulutapaturmien varalta. Tapaturman sattuessa on välittömästi käännyttävä kouluterveydenhoitajan tai terveystieteiden keskuksen puoleen. Opiskelijan on itsensä maksettava tapaturmasta aiheutuneet kustannukset ja tuotava maksetut kuitit koulun kansliaan, jossa täytetään korvaushakemus vakuutusyhtiölle. Jos jotakin rikkoutuu, on siitä ilmoitettava välittömästi kiinteistöhoitajille, opettajille tai kansliaan.

## Opintotuki

Lukiolainen voi saada opintotukea 17 vuotta täytettyään. Tarkemmat ohjeet löydät sivulta [www.kela.fi](http://www.kela.fi). Opintotuki käsittää kolme erilaista tukimuotoa: opintorahan, yleisen asumistuen ja valtion takaaman opintolainan. Hakemuksen voi täyttää sisäänkirjautuneena KELA:n sivuilla tai hakemuksen voi tulostaa ja täyttää sekä toimittaa KELA:lle sieltä saatavan ohjeen mukaan. Lisätietoja ja apua voi kysyä koulun kansliasta.

## Esineiden säilyttäminen ja löytötavarat

Yläaulassa on lukittavia säilytyslokerikkoja. Päälyysvaatteet säilytetään ala-aulan naulakoissa. Jokaisen on pidettävä itse huolta arvotavaroistaan. Koulukiinteistöstä ja monitoimitalolta löydettyt tavarat toimitetaan kansliaan, josta niitä voi tiedustella.

## Opiskelijakunta

Kaikki lukiolaiset kuuluvat opiskelijakuntaan. Luokkien luottamusoppilaat muodostavat hallituksen, joka kokoontuu tarvittaessa. Hallitus järjestää tapahtumia ja tekee opiskelijoita ja kouluun koskevia päätöksiä. Homma ei ole niin virallista, miltä se kuulostaa ja kokouksissa on aina hyvä tunnelma. Opiskelijakuntaa ohjaa lukuvuotena 2024-2025 Lotta Vähäyylkkä.

## Opiskelijakunnan huone

Huone A256 on opiskelijoiden käytössä ja yhteisellä vastuulla. Muistathan pestä käyttämäsi astiat ja huolehdi osaltasi tilan siisteydestä.

## Tutortoiminta

Tutoreina toimii lukion kakkos- ja kolmosluokkalaisia. Heidän tehtävänä on opastaa ja auttaa uusia lukiolaisia vaikkapa lukujärjestyksien tulkkauksessa, uuden luokan ryhmätyksessä tai ruokalan löytämisessä. Tutorit ovat reipas ja iloinen porukka ja heitä kannattaa tulla nykäisemään hihasta aina, kun jotain kysyttävää ilmenee. Tutortoimintaan kuuluu myös erilaisten tapahtumien järjestäminen yhdessä opiskelijakunnan kanssa. Tutoreita ohjaa lukuvuotena 2024-2025 Anne Merikanto.

## Koulusta eroaminen

Jos opiskelija aikoo erota lukiosta, hänen tulee aina ensin keskustella asiasta opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa. Jos lukiosta eroava on alle 18-vuotias, hän kuuluu oppivelvollisuuden piiriin ja eroamisesta menee ilmoitus asuinkunnalle. Opinto-ohjaaja ja rehtori ovat vastuussa siitä, että opiskelijalle pyritään etsimään uusi opiskelupaikka. Mikäli sellaista ei löydy, asuinkunta vastaa opiskelupaikan osoittamisesta kahden kuukauden kuluessa eroamisesta. Eroamisesta tulee tehdä kirjallinen ilmoitus, jossa on oltava myös huoltajan allekirjoitus, jos opiskelija ei ole täysi-ikäinen.

Eronneeksi katsotaan opiskelija, joka ei ole suorittanut lukion oppimäärää enintään neljässä vuodessa tai saanut siihen perustellusta syystä pidennystä. Eronneeksi katsotaan myös sellainen opiskelija, joka ilman pätevää syytä on poissa opetuksesta ja jos on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja. Päätöksen asiasta tekee rehtori.

## KENEN PUOLEEN KÄÄNTYÄ?

HOIDETTAVA ASIA	KENEN PUOLEEN KÄÄNTYÄ? MITEN TOIMIA?
poissaololupa oppitunniksi (1 - 2 h)	tunnin opettaja ennen poissaoloa
poissa sairaana	- tieto välittömästi Wilman kautta ryhmänohjaajalle ja selvitys heti, kun palaat opiskelemaan - täysi-ikäinen hankkii terv. hoitajan/ lääkärin todistuksen, jollei huoltajan ilmoitusta
poissaololupa 1-5 päivää	ryhmänohjaajalta <b>ennen poissaoloa</b>
poissaololupa yli viisi päivää	rehtorilta <b>ennen poissaoloa Wilma-viestitse</b>
olet sairaana koeviikolla	terveydenhoitajan todistus ja tieto ryhmänohjaajalle
koulussaolotodistus tai todistusjäsenjennös	koulusihteeri
kuljetus- tai opintotukiasia	koulusihteeri
kannettavan tietokoneen ongelma	kanslian kautta yhteys ICT-tukeen
haluat suorittaa kurssin itsenäisesti	opo/ rehtori
vaihdat opintosuunnitelmaasi	opo/ rehtori
ongelmia tai murheita	kuraattori, etsivä, nuorisotyöntekijä, ryhmänohjaaja, terveydenhoitaja, koulupsykologi, koululääkäri
koulun irtaimistoa rikkoutuu	kiinteistöhoitajat, rehtori

# OPISKELU HANKASALMEN LUKIOSSA

## Lukio-opiskelun suoritusohjeet

**Opiskelu-aika** on enintään neljä vuotta, jollei rehtori perustellusta syystä anna suoritusajkaan pidennystä yhden lisävuoden. Opiskelija voi myös tilapäisesti keskeyttää opintonsa. Rehtori voi kirjallisesta hakemuksesta antaa luvan enintään vuoden mittaiseen keskeytykseen.

**Opintojaksot** ovat **pakollisia, valtakunnallisia valinnaisia tai koulukohtaisia valinnaisia**. Tutkintoa varten on suoritettava kaikki pakolliset opinnot ja ainakin 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja sekä lisäksi muita opintoja niin paljon, että on yhteensä ainakin 150 opintopistettä.

Lukuvuodessa on **viisi jaksoa**, joissa kussakin valitaan tavallisesti 4 – 5 opintojaksoa. Jos opiskelija aikoo suorittaa yo-tutkinnon loppuun 3. vuoden keväällä ja saada päättötodistuksen, on kahden ensimmäisen vuoden aikana suoritettava noin 60+60 opintopistettä. Neljässä vuodessa opiskelevan on suoritettava kolmena ensimmäisenä vuonna vähintään 40+40+40 opintopistettä.

## Opinnoissa eteneminen

Opiskelijan on suoritettava vähintään kuusi opintopistettä/ jakso tai osallistuttava vähintään kahteen yo-tutkinnon kokeeseen. Muussa tapauksessa on selvitetävä vähäisten opintosuoritusten syyt. Jos pätevää syytä ei ole ja etenemisongelma toistuu, rehtori voi katsoa opiskelijan eronneeksi [lukiolain 24 §](#) perusteella.

## Opintojaksovalintojen ja työjärjestyksen teko

Opintotarjotin laaditaan lukuvuodeksi kerrallaan huomioiden talousresurssit ja keväällä tehdyt ennakkovalinnat. Kaikkia lukiomme opetussuunnitelmassa olevia opintojaksoja ei pystytä joka vuosi toteuttamaan.

Alustavat opintojaksovalinnat tehdään jo ennen lukioon tuloa, mutta niitä on mahdollista muokata koko ajan. Valitse opintojaksoja, joista uskot olevan hyötyä jatkossa, mutta myös sellaisia, joiden opiskelusta pidät. Opintojaksovalinnoissa auttavat opettajat, opo, rehtori ja ryhmänohjaaja, ja tutoreiltakin voit kysyä apua.

## Jakson suorittaminen itsenäisesti

Jos jaksoon osuu kaksi päällekkäistä opintojaksoa, jotka haluat käydä, on niitä mahdollista suorittaa myös itsenäisesti. **Ota etukäteen yhteyttä aineenopettajaan ja sovi opintojakson suoritustavasta.** Itsenäinen opintojakso tulee suorittaa hyväksytysti. Itsenäinen opiskelu voi käsittää koko opintojakson tai lyhyemmän osion. Opintojakson sisältö, aikataulu ja arviointiperusteet kerrotaan opiskelijalle suorituksesta sovittaessa.

Huomaa kuitenkin, että itsenäisesti opiskelu voi olla haastavaa.

## Toimintaohje itsenäisen suorituksen anomiseksi

- Keskustele ensin opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa.
- Selvitä perustelut ja kirjaa ne itsenäisen opiskelun sopimuskaavakkeeseen, jonka jälkeen neuvottele aineenopettajan kanssa suorittamisesta. **Luvan itsenäiseen opiskeluun antaa kyseisen aineen opettaja ja rehtori. Lupa on anottava 1 kk ennen suunniteltua opintojakson alkua!**
- Mikäli suorittaminen on mahdollista, laadi opettajan antamia ohjeita noudattaen opintosuunnitelma ja aikataulu.
- Itsenäinen opiskelu keskeytyy, mikäli opiskelija ei pysty noudattamaan laadittua opintosuunnitelmaa ja aikataulua.

## Opetussuunnitelma

Lukio-opinnoissa noudatetaan **LOPS2021**:n tavoitteita ja sisältöjä.

Hankasalmen lukion opetussuunnitelmat siihen kuuluvine liitteineen löytyvät osoitteesta [Hankasalmen lukion opetussuunnitelma - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](http://Hankasalmen_lukion_opetussuunnitelma_-_ePerusteet_(opintopolku.fi))

## Opintojen rakenne

Nuorille suunnatun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä. Lukio-opinnot muodostuvat valtioneuvoston antaman asetuksen mukaisesti pakollisista, valtakunnallisista valinnaisista sekä koulukohtaisista valinnaisista opinnoista. Valtakunnallisia valinnaisia opintoja tulee suorittaa vähintään 20 opintopistettä.

**Lukiodiplomi** on mahdollisuus suorittaa lukiossamme liikunnassa, kuvataiteessa ja musiikissa. Siitä voi olla hyötyä jatko opintoihin hakiessasi. Jos haluat suorittaa diplomin, ota yhteyttä aineenopettajaan ohjeiden saamiseksi. Lukiodiplomi on jätettävä opettajan arvioitavaksi viimeistään abivuoden tammikuun lopussa, jotta arviointi valmistuu huhtikuun alkuun mennessä.

Opintoja voi monipuolistaa yhteistyössä mm. kansalaisopiston, korkeakoulujen tai muilla vaatimukset täyttävillä opintosuorituksilla. Tule keskustelemaan mahdollisista muista suorituksista etukäteen opion tai rehtorin kanssa.

## Henkilökohtainen opintosuunnitelma

Lukio-opintojen alussa sinun on tehtävä henkilökohtaisen opintosuunnitelma, jota päivitetään opintojesi ajan. Opintosuunnitelma koostuu kolmesta osa-alueesta:

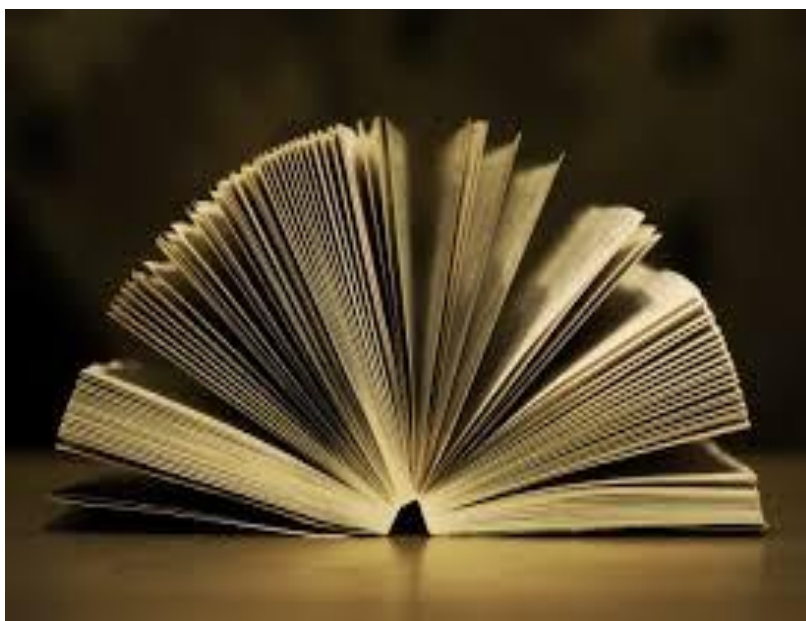
1. **Opiskelusuunnitelmasta**, joka laaditaan opintojen alussa ja jota päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä.
2. **Ylioppilastutkintosuunnitelmasta**, joka laaditaan pääsääntöisesti toisen opiskeluvuoden aikana. Suunnitelma sisältää ylioppilaskirjoitusten suorittamisen ja hajauttamisen lisäksi mahdolliset erityisjärjestelytarpeet.  
YO-tutkinto: [Tutkinnon suorittaminen | Ylioppilastutkintolautakunta](#)
3. **Jatko-opinto- ja urasuunnitelmasta**, joka laaditaan ja jota päivitetään lukio-opintojen aikana. Suunnitelma sisältää mahdolliset korkea-asteen valintakokeisiin tarvittavat tukitoimet. Jos lukiolainen suunnittelee pitävänsä välivuoden, tehdään suunnitelma myös tälle ajalle.

## Opiskeluvinkkejä

Lukio-opiskelu on vaativampaa kuin opiskelu peruskoulussa. Läksyjä on enemmän, koealueet pidentyvät ja oman suunnittelun osuus kasvaa. Opintojaksot ovat usein tiiviitä ja etenevät nopeasti. **Käytä siis oppitunnit hyväksesi:** tee muistiinpanoja, kuuntele, harjoittele, osallistu, kysele ja kyseenalaista.

Kotona kannattaa tehdä **opiskeluaikataulu**, jonka avulla ja jota noudattamalla voi päästä parempiin tuloksiin. Opettajat jakavat opintojaksojen sisällöstä suunnitelman, jota voit hyödyntää. **Läksyt kannattaa tehdä aina**, sillä niistä on hyötyä. Opettele itsellesi sopivia ja toimivia opiskelumenetelmiä: piirrä, lue, kirjoita, laula, soita...

Kannattaa välttää myöhästelyä ja turhia poissaoloja opintojaksojen nopean etenemisen vuoksi. Ei kannata myöskään ruuhkauttaa kaikkia koulutöitä samalle viikolle, varsinkaan koeviikolle. Pitää kuitenkin muistaa huolehtia omasta jaksamisesta. Liiku ja harrasta, sillä se pitää mielen virkeänä. Muista myös syödä ja nukkua hyvin! Opo, aineenopettaja, ryhmänohjaaja ja rehtori auttavat sinua koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Myös tutoreilta ja muiltakin opiskelijoilta kannattaa kysyä vinkkejä!



# ARVIOINTI

## Opintojakson arviointi

Kukin jakson päätteeksi olevalla koeviikolla pidetään jaksolla opiskelluista opintojaksoista kokeet. Päivä koostuu kokeesta ja lukujärjestyksen mukaisista taito- ja taideaineista sekä mahdollisesta oheistoiminnasta.

Opintojakson arviointi perustuu mahdollisen kirjallisen kokeen lisäksi opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin ja opiskelijan tietojen ja taitojen arviointiin. Myös opiskelijan oma itsearviointi voidaan ottaa huomioon käyttäen hyväksi muun muassa opintojakson arviointikeskusteluja.

Kunkin oppiaineen pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot arvioidaan numeroin asteikolla 4 - 10. Lukiokohtaiset valinnaiset opinnot arvioidaan joko numerolla tai suoritusmerkinnällä (S = suoritettu, H = hylätty). Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullisesti arviointikeskustelussa annettu palaute voivat myös täydentää ja täsmentää numeroarvosanaa.

Numeroarvosanan tai suoritusmerkinnän sijasta suoritus voidaan arvioida merkinnällä I, jolla tarkoitetaan kesken olevaa suoritusta. Tällöin esimerkiksi puuttuu opintojakson tehtävien suorituksia tai koesuoritus. Puuttuvat osiot pitää suorittaa seuraavan jakson uusintakuulusteluun mennessä, jotta saa opintojaksosta numeroarvosanan/suoritusmerkinnän. Muussa tapauksessa opintojakson suoritukset hylätään (H) ja opintojakso on opiskeltava kokonaan uudelleen. Myös selvittämättömien poissaolojen tai palauttamatta jääneen oppikirjan vuoksi opintojakso arvioidaan merkinnällä I (katso poissaolot).

Jos opintojakson kokeesta saa hylätyn (4) arvosanan, on se mahdollista uusia. Terveystieteistä syistä kokeesta pois ollut voi myös tehdä kokeen uusintakoepäivänä. Voit yrittää uusia jokaista opintojaksoa vain kerran.

Ilman pätevää syytä kokeesta poisjääminen tulkitaan yhdeksi uusintayritykseksi. Uusintakuulustelu järjestetään jokaisen koeviikon jälkeen seuraavan jakson alkupuolella. **HUOM.** Ilman hyväksytyä syytä poissaolo koeviikon kokeesta estää uusintakuulusteluun osallistumisen, koska poissaolo katsotaan opintojakson keskeyttämiseksi. Tällöin opintojakso on suoritettava kokonaan uudelleen. Kokeesta poissaolon syy on ilmoitettava välittömästi koululle.

Hylätty opintojakso on aina mahdollista suorittaa käymällä se kokonaan uudelleen. Hyväksytysti suoritettua opintojaksoa voi korottaa korotuskoepäivänä. Korotuskoepäivä järjestetään kaksi kertaa vuodessa, tammikuussa ja elokuussa (ilmoittautuminen Wilmassa). Korotuksen jälkeen parempi suoritus jää voimaan.



## Vaihto pitkästä oppimäärästä lyhyempään

Vaihdettaessa oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään suoritettujen pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt uudessa opetussuunnitelmassa vastaavat toisiaan.

**Matematiikan oppimäärää** vaihdettaessa luetaan suoritettujen opintojaksot hyväksi seuraavasti:

<b>PITKÄ MA</b>	→	<b>LYHYT MA</b>
MAA2	→	MAB2
MAA3	→	MAB3
MAA6	→	MAB8
MAA8	→	MAB5
MAA9	→	MAB7

**Muut pitkän oppimäärän mukaiset** hyväksytysti suoritettujen opintojen tai vaihdon yhteydessä moduuleista yli jääviä opintopisteitä vastaavat hyväksytysti suoritettujen osaopinnot voivat olla lyhyen oppimäärän muita valinnaisia tai temaattisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelijan siirtyessä pitkästä oppimäärästä lyhyeen oppimäärään tulee opiskelijalle hänen niin halutessa järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Kun opiskelija siirtyy lyhyestä oppimäärästä pitkään oppimäärään, häneltä voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Vaihdon yhteydessä moduuleista puuttumaan jäävät opintopisteet tulee suorittaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän moduuleja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset moduulit voidaan lukea hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän muiksi valinnaisiksi tai temaattisiksi opinnoiksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

## Oppiaineen oppimäärän arviointi

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskeltujen pakollisten valtakunnallisten syventävien opintojen arvosanojen aritmeettisena keskiarvosanana.

Mainituista opinnoista saa olla hylättyjä opintopisteiden arvosanoja enintään seuraavasti:

Opiskelusuunnitelman mukaisesti opiskeltuja <b>pakollisia</b> ja opetussuunnitelman perusteissa määriteltäviä valtakunnallisia <b>syventäviä opintopisteitä</b> ,	joista voi olla <b>hylättyjä opintopisteiden arvosanoja enintään</b>
1–4 opintopistettä	0
6-10 opintopistettä	1
12-16 opintopistettä	2
17 opintopistettä tai enemmän	3

Oppiaineen oppimäärässä ovat mukana kaikki opiskelijan arvioidut pakolliset ja valtakunnalliset syventävät opinnot, eikä mitään niistä voi jälkikäteen poistaa. Lukiokohtaisista syventävistä ja soveltavista opinnoista luetaan mukaan lukion oppimäärään vain hyväksytysti suoritettut opinnot. Koulukohtaiset soveltavat opinnot voivat nostaa, mutta eivät laskea oppimäärän arvosanaa.

## Suoritusmerkintä

Opiskelija voi pyynnöstä saada numeroarvosanan sijasta suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää kaksi opintopistettä sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain neljä opintopistettä. Suoritusmerkinnän saadakseen opiskelijan tulee jättää kansliaan kirjallinen anomus (katso päivämäärät abin aikataulusta).

## Osaamisen tunnustaminen

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustamisella voidaan opiskelijalle lukea hyväksi ja korvata lukion oppimäärään kuuluvia pakollisia, syventäviä tai soveltavia opintoja. Opiskelijan tulee hakea muualla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamista. Opiskelijan tulee esittää selvitys opinnoistaan tai osaamisestaan.

## OHJAUS JA TUKI

### Opinto-ohjaus

Opinto-ohjaus kuuluu pakollisiin aineisiin. Sitä järjestetään opintojaksoina, henkilökohtaisena ja tarpeen mukaan pienryhmäohjauksena. Oppitunteja pitää pääosin opinto-ohjaaja ja ylioppilastutkintoasioissa rehtori. **Opinto-ohjaaja Virve Mörsky**vastaa lukion opiskelusuunnitelman ja erillisen jatko-opiskelusuunnitelman laatimisesta. **Rehtori Terttu Nevalainen** tiedottaa säännöistä ja määräyksistä, jotka ohjaavat lukio-opintojen ja yo-tutkinnon suorittamista ja vastaa yhdessä opinto-ohjaan kanssa ylioppilastutkintosuunnitelman laatimisesta.

**Rehtori ja ryhmäohjaajat** auttavat opiskeluun liittyvissä kysymyksissä ja opiskelusuunnitelman tekemisessä. Ryhmäohjaaja vastaa ryhmänsä lukio-opiskeluun ja lukion käytänteisiin perehdyttämisestä, opintojen etenemisen seurannasta ja yhteydenpidosta huoltajiin ja opiskelijahuoltoryhmään. **Aineenopettajat** ohjaavat opettamansa oppiaineen opiskelussa.

**Tukiopetusta** voit pyytää aineenopettajalta, jos olet ollut poissa tunneilta esim. sairauden takia tai muuten et koe osaavasi opintojaksolla käsiteltyjä asioita Tukiopetus järjestetään koulun ulkopuolella ja sinun tulee itse olla aktiivinen, jos haluat saada sitä.

**Erityisopetus** tukee opiskelijoita, joilla on luki- ja/tai oppimisvaikeuksia. Mikäli sinulle on tehty perusopetuksessa HOJKS, tulee se toimittaa koululle ennen lukio-opintojen alkamista, jotta erityisen tuen tarve voidaan heti ottaa huomioon. Kaikki lukivaikeus- ym. lausunnot kannattaa toimittaa opettajien tietoon. Lukion alussa opiskelijat testataan mahdollisten oppimisvaikeuksien varalta, ja tarvittaessa ohjataan jatkotesteihin sekä kerrotaan tarkemmin luki- ym. todistusten merkityksestä mm. ylioppilaskokeita suorittaessa.

**Erityistodistusten** (esim. luki) perusteella opiskelija voi saada mm. lisäaikaa kokeissa ja suullisen koesuorituksen täydentämisen. Opiskelija on velvollinen tiedottamaan etukäteen aina kunkin opintojakson opettajalle, mitä oikeuksia haluaa käyttää ja kuinka toivoo oppimisvaikeuttaan otettavan huomioon.

Erityistodistusten perusteella myönnettyt erityisjärjestelyt (esim. lisäaika) ovat voimassa myös pääsykokeissa jatko-opintoihin hakeutuessasi.

### Pääpointti-hanke

Hankasalmen lukiossa on menossa opetushallituksen rahoittama Pääpointti-hanke, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijoita heidän opinnoissa. Opiskelijat saavat käyttöönsä oppimisen tuen ja hyvinvoinnin **verkkomateriaalipaketin**, josta he saavat opiskelutaitoihin ja -asenteisiin (mm, opiskelutekniikka, itsesäätely ja ajanhallinta) ja oppimishaasteisiin liittyvää tietoa ja harjoitteita, ainekohtaista tukimateriaalia sekä hyvinvointia edistävää, koulu-uupumusta ehkäisevää ohjausmateriaalia. Hanketyöntekijä Arja Selin (040 1418 903) tukee opiskelijoita opiskeluun liittyvissä teknisissä asioissa sekä antaa tarvittaessa tukiopetusta matemaattisissa aineissa. **Ota rohkeasti yhteyttä**, niin mietitään yhdessä, miten voidaan tukea sinun opintojasi.

## OPISKELUHUOLTO

Opiskeluhuollon suunnitelman liitteinen löydät opetussuunnitelmien yhteydestä.

[Hankasalmen lukion opetussuunnitelma - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Opiskeluhuollon tavoite on edistää opiskelijan oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista, opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Siihen sisältyvät opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoito sekä yksilökohtaiset opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tehtävänä on edistää opiskelijan hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaisiin opiskeluhoollon palveluihin kuuluu tarvittaessa opiskelijakohtaisesti kokoon kutsuttava monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmä kutsutaan koolle yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Ryhmään voivat kuulua mm. rehtori, ryhmänohjaaja, opinto- ohjaaja, erityisopettaja, kuraattori, terveydenhoitaja ja psykologi.

### Kuraattori

**Paula Lehmonen** 050 5627 247

Vastaanotto on Monitoimitalon perhekeskuksen tiloissa. Kuraattori auttaa ja tukee lukio-opiskelijoita opintojen onnistumiseksi. Tavoitteena on opiskelijoiden hyvinvoinnin ja myönteisen kokonaiskehityksen edistäminen. Kuraattori voi muun muassa kartoittaa opiskelijoiden elämäntilannetta ja selvittää lukio-opintoihin liittyviä ja vaikuttavia sosiaalisia tekijöitä. Kuraattorityön keskiössä on erityisesti opiskelijoiden sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen.

Kuraattori toimii yhteistyössä opettajien ja muun henkilökunnan kanssa. Hän ohjaa tarvittaessa opiskelijoita muiden tukipalvelujen piiriin ja tekee yhteistyötä myös lukion ulkopuolisten tahojen, kuten nuoriso- ja sosiaalitoimen kanssa. **Kuraattoriin voi ottaa yhteyttä opiskelija itse, hänen vanhempansa ja muut yhteistyötahot**, kun huolta on esimerkiksi käyttäytymiseen, perhetilanteeseen, sosiaalisiin suhteisiin ja tunne-elämään liittyvistä asioista.

### Terveydenhoitaja

**Johanna Liimatainen** 040 5714 803

Vastaanotto on Monitoimitalon perhekeskuksen tiloissa pääsääntöisesti ma, ke-pe, puhelimitse parhaiten ma ke klo 8–9. **Ajanvarausasioissa** voi käyttää sähköpostia (johanna.liimatainen2@hyvaks.fi) tai Wilmaa.

Terveydenhoitaja kutsuu opiskelijan laajaan terveystarkastukseen 1. tai 2. lukuvuonna, antaa ensiapua koulussa ja koulumatkalla sattuneissa tapaturmissa sekä koulupäivän aikana äkillisesti sairastuneille, ottaa vastaan hoitotunnilla ilman ajanvarausta.

## Lääkäripalvelut

Lääkärintarkastus on osa laajaa terveystarkastusta 1. tai 2. opiskeluvuonna. Lääkäriltä voi saada Nuorison terveystodistuksen, jota tarvitaan mm. ajokorttiin. Ajanvaraus terveydenhoitajan kautta.

## Koulupsykologi

**Marika Rantanen** 040 5714 796

Vastaanotto on Monitoimitalon perhekeskuksen tiloissa. Koulupsykologin kautta on saatavilla mm. keskustelutukea, ohjausta ja neuvontaa. Psykologi arvioi myös oppimisvaikeuksia ja suunnittelee tukitoimia yhteistyössä opiskelijan, huoltajien ja opettajien kanssa.

Vastaanotto toimii ajanvarausperiaatteella. **Syitä yhteydenottoon** voivat olla esim. koulunkäyntivaikeudet (ml. keskittymis- ja oppimishaasteet), kuormittava elämäntilanne, matala mieliala, pelot tai ahdistuneisuus. Yhteyttä voivat ottaa opiskelijat itse, huoltajat, opettajat tai yhteistyötahojen edustajat. Yhteydenottopyynnön voi jättää Wilman kautta tai sähköpostilla (marika.rantanen@hyvaks.fi). Tietosuojasyistä henkilötietoja ei sähköisiin viesteihin voi laittaa.

## Hammashuolto

<https://www.hyvaks.fi/palvelumme/suun-terveydenhuolto>

Opiskelijoiden hammashuollosta vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Alle 18-vuotiaiden hammashoito on maksutonta. Hammashoitoon varattu aika täytyy perua, jos on estynyt menemään sinne varattuna aikana. Perumatta jätetystä vastaanottoajasta peritään maksu. Hammastapaturman sattuessa kouluaikana tulee ottaa yhteyttä hammashoitolaan.

## Tukea ja apua tarjoavat myös

- [Kriisikeskus Mobilen](#) 24/7-palvelut 044 7888 470
- [MLL:n lasten ja nuorten puhelin 116111 ja chatti- ja kirjepalvelu](#)

## LUKION JUHLAT JA TAPAHTUMAT

Suurin osa lukion perinteisten juhlien ja tapahtumien järjestämisestä on opiskelijoiden vastuulla. Jokainen ryhmä siis vuorollaan järjestää vastuullaan olevat juhlat. Suuri osa suunnitellusta ja järjestelyistä täytyy tehdä **kouluajan ulkopuolella**.

### Potkiaiset

Lukion kakkosluokkalaiset järjestävät lukion ykkösten avustuksella abeille ohjelmallisen, viihdyttävän tilaisuuden koulun tiloissa penkkareita edeltävänä iltapäivänä.

### Penkkarit

Potkiaisten jälkeen seuraavana päivänä abit juhlivat viimeistä virallista päiväänsä koulussa ja lukulomansa alkamista. Naamiaisasuihin sonnustautuneet abiturientit hauskuuttavat koko koulun oppilaita ja jakavat karkkeja. Perinteisesti ennen kuorma- autoajelua abit järjestävät muille lukiolaisille kivaa ohjelmaa Monitoimitalolla. Perinteisiin kuuluu, että lukion kakkoset kantavat abit kuorma-auton lavalle. Penkkariajeluun liittyvät luvat hoidetaan yhteistyössä rehtorin kanssa **hyvissä ajoin** ennen tapahtumaa.

Niin potkiaiset, penkkarit kuin vanhojentanssitkin ovat lukion työsuunnitelmaan kuuluvia tilaisuuksia, joissa pätevät lukion järjestyssäännöt.

### Abiristeily

Penkkareiden jälkeiselle abiristeilylle osallistuminen on vapaaehtoista, eikä ole koulun toimintaa. Ryhmä sopii yhdessä, maksetaanko risteily yhteisistä varoista vai maksaako jokainen itse.

### Vanhojen tanssit

Lukion kakkosluokkalaiset järjestävät tanssit juhlistaakseen sitä, että ovat lukion vanhimpia. Vanhat järjestetään perinteisesti penkkareiden jälkeisenä päivänä, yleensä perjantaina. Mahdolliset koulun ulkopuoliset ruokailut, juhlapuvut, asusteet ym. henkilökohtaiset kustannukset jokainen maksaa itse. Ne eivät kuulu laajennetun oppivelvollisuuden maksuttomuuden piiriin. Tämä päivä on yksi lukion kohokohtia! Vanhojen tansseihin liittyvät luvat hoidetaan yhteistyössä rehtorin kanssa **hyvissä ajoin** ennen tapahtumaa.

### Ylioppilasjuhla

Keväällä koulun viimeisenä päivänä (ja tarvittaessa syksyllä) järjestetään abiturienteille ylioppilasjuhla, jossa he saavat viimein painaa pitkään odotetun ja kovalla työllä ansaitun valkolakin päähänsä. Abiturienttien aika lukiossa päättyy tähän juhlaan.

### Muut tapahtumat

Oppilaskunta ja tutorit järjestävät pitkin lukuvuotta piristäviä tapahtumia, jotta oppilaat jaksavat jatkaa uurastustaan koulutyön parissa.